

Председник Одбора Скупштине Србије за европске интеграције Ласло Варга изјавио је да власти у Србији имају на располагању још само месец дана да испуне преузете обавезе из европске агенде да би на јесен добила статус кандидата за чланство у Европској унији. У интервјуу за “Дневник” он је казао да у том року морају да се усвоје закони о реституцији и о јавној својини, као и да се реше отворена питања у дијалогу с Приштином око царинског печата и учешћа представника Косова на регионалним форумима.

– Европска комисија ће се о нашем захтеву за кандидатуру изјашњавати 12. октобра, а сигурно ће извештај бити припремљен две недеље пре тог датума, тако да имамо само септембар да завршимо тај посао. Евентуално, постоји још додатно време до децембарског састанка шефова европских држава и влада, који би требало да дају формални одговор. Међутим, та одлука у децембру ће се доносити на основу мишљења Европске комисије које ће бити заузето у октобру – казао је Варга.

Може ли се наћи изговор уколико се те обавезе не испуне, као што се сад покушава кад је реч о застоју дијалога с Приштином?

– Свакако да ће наћи изговор, али не верујем би он био оправдан. Али, било би огромна штета да сада пропустимо добијање статуса кандидата јер би то значило губитак најмање годину дана, а можда чак и више. Наиме, уколико сад не добијемо позитиван одговор из Брисела, та тема могла би бити стављена на дневни ред најраније крајем следеће године. А то би са собом вукло и ново одлагање, али и додатно падање подршке јавног мњења процесу евроинтеграција, те порасту евроскептицизма, што би имало изузетно негативне последице кад је реч о трајању тог процеса.

Зашто онда државни званичници у цајтноту обелоданују “нове” услове за добијање статуса кандидата, а везане за сарадњу с косовским властима?

– Вицепремијер је о тим условима претходно отворено говорио на последњој седници Одбора за европске интеграције кад је пре летње паузе представљао извештај о

спровођењу Акционог плана. Тад је казао да су тачке 30 и 31 везане за царинске печате и учешће представника Приштине на регионалним форумима. Ти су услови јасно постављени у Акционом плану на чије испуњење се Влада Србије обавезала.

А како јавност може тумачити понашање државних званичника који се након испуњења “хашке обавезе” понашају као да су затечени ставовима Брисела, па чак тврде да се Србији намеће избор између Европе и Косова?

– Чињеница је да су те поруке доста конфузне. Нажалост, последњих година били смо често у прилици да видимо да политичари радије причају оно што јавност воли да чује него оно што би стварно било у интересу грађана Србије. Тако и ове поруке иду у том правцу. Кад било који политичар на високој функцији на такав начин наступа у јавности, то свакако јесте проблем јер заправо показује да му је једини циљ да убере политичке поене, што се касније враћа као бумеранг. Међутим, обично бива тако да се острашћене изјаве дешавају пре избора, а бумеранг следи после њих.

Да ли је то оно што грађани стварно желе да чују, или заправо наши званичници тиме покушавају да креирају јавно мњење, које је данас знатно евроскептичније него уочи последњих избора?

– Подршка европским интеграцијама у нашем јавном мњењу дефинитивно је знатно опала у односу на пре три по године, кад су били последњи избори. Наравно да су томе допринели многи из политичке елите који су ових година у погледу одбране државног суверенитета стварали атмосферу која очигледно није била утемељена на реалним проценама и околностима. Тако да политичари дефинитивно утичу на јавно мњење, али овде је проблем у томе што они, пре свега, утичу негативно. Њихове поруке, наиме, очигледно не повећавају подршку евроинтеграцијама него је смањују.

Могу ли се такве поруке правдати изборном кампањом, или је можда кандидатура стварно доведена у питање?

– Мислим да су у овом тренутку шансе да до краја године добијемо статус кандидата и даље добре, али су исто тако веома минималне шансе да добијемо и датум преговора. Међутим, актуелне политичке поруке сигурно не доприносе позитивном одговору

Брисела јер њих прате и европски званичници који одлучују о нашој кандидатури. Такође, ни чињеница да и у јавности опада подршка ЕУ не иде у прилог стицању кандидатуре. Томе да у децембру добијемо статус кандидата могло би допринети то да се у наредним недељама максимално концентришемо на испуњавање преузетих обавеза из европске агенде.

Б. Д. Савић

(Дневник)